

MARCZIUS TIZENÖTÖDIKE.

Csütörtök

240. szám.

Pest, december 21. 1848.

Nem kell tábláról politika

Lapunkra előfizethetni jövő év január 1-től Budapesten házhozhordva félévre 5 ft, postán borítékban hatszor küldve 6 fpp.

Helyben egyedül a kiadóhivatalban fizethetni elő, vidéken minden posta hivatalnál.

Hónapos előfizetést csak helyben, s a hónap első napjától számítva 1 forintjával fogadunk el.

Hirdetések egy háromszor hasábozott sorért, vagy ennek helyéért 2 kr pp. fizetnek.

A Antal Imre, marosszéki képviselő, valamint szinte egy más képviselő is, szerkesztőségünknek az állomány részére egy egy szuronyos fegyvert tettek le, mit rendeltetése helyére átküldtünk.

Pest, december 20.

A mennyire mi tudjuk, mára hadsergeink részéről semmi újabb tudósítás nem érkezett.

A közönség igen kíváncsi a nagy-szombati eseményeket valamiképp részletesebben ismerni.

Hogy törtéhetett az, hogy akkor, midőn Nagy-Szombatot megtartani nem akartuk, mert hiszen 1700 emberrel ezt nem is tehetjük, azon helyen olly véres csata történt?

Sokan úgy vélekednek, hogy az ellenség bátor vitézeinket ott meglepte, azonban a hivatalos jelentésből annyi sem tűnik ki, mintha a csata onnét eredett légyen, hogy a mieink csak szabadulni akartak volna, hogy csak ki akarták magukat vágni.

Mások úgy vélekednek, hogy a nagy-szombati hadi test azért ütközött meg, hogy a többiek visszavonulását fedezhesse.

Mások ismét, hogy az egész nem más, mint a hadosztály vezérének dicsőség utáni szomjassága.

Bizonyost nem tudunk. És minthogy a közönség a kétértelmű, s hiányos értesítéseket rendszeren a legrosszabb szempontból hajlandó magyaráztatni, a honvédelmi bizottmány igen jól tenné, ha egy kissé több precisióval szerkeszthetné tudósításait.

Hiszen a tegnapi közrebocsátott jelentésből az ember azt is gondolhatná, hogy nekünk a Dunán innen azon 1,700 emberünkkel több tán nincsen is, különben minek a kétségbe esett harc?

A mi magát a csatát illeti, ha bár annyi veszteséggel is ment végbe, mi minket illet, azt a legnagyobb örömmel olvastuk.

E csata fényesen igazolta azt, mit eddig sergünkről csak feltettünk, hogy tudni illik azzal nem csak kiszámított harci sakk játékot, hanem historailag nevezetes győzelmeket is lehetend nyernünk.

Be van bizonyítva, hogy sergeink olly elemekből állanak, mellyekkel mindenkor, ha csak a győzelem tökéletesen phisici lehetlenség nem lesz, a legdicsőbb eredményekhez juthatunk.

A győzedelmet nem az határozza el, mellyik részen esett el több ember, hanem hogy mellyik fél érte el azzal célját.

Igy például a nagy szombati csatában, ha az azért történt, hogy visszavonuló sergoinkot fedeztük, mi célunkat elértük.

Ha azért történt, hogy ottan meglepetett, s körülvetefelt csapataink kiszabaduljanak, s kivágják magokat, akkor is célát értünk, mert kised sergünk meg van, s ha Gyon, Pusztelnik, Makk, s tüzereink négyen kívül mind sebet kaptak, annál dicsőségesebb.

Célát értünk végre akkor is, ha a csata csak az osztály vezérnek dicsőség szomjából eredett, mert ekkor a nagyszombati hősök megmutatták a világnak azt, hogy mi magyarok ma is a régi dicső nemzet vagyunk, ugyanazok, kik Hunyadi alatt Európa a törökök benyomulásától megmentettük, kik Zrinyi és Dóczy vezéreltek alatt Leonidas koszorúhoz tudunk nyulni.

Mind ez olly morális eredmény, hogy különösen most eljénte arra elkerülhetlenül szükségünk volt, s azt még tán több vérrel is meg kellett volna szereznünk. Csak így lehet Európa figyelmét magunkra vonni.

Alig várjuk a részletes tudósítást. Az ellenségnek illy körülmények között valószínűleg aránylag szinte nagy veszteséget kellett szenvednie.

Reméljük, hogy e részletekről magán levelekből is közölhetendünk adatokat, mert, hol 1700 magyar katona együtt van, lehellen, hogy ne találkozzék ott legalább egy pár ember azon százak közül, kik nekünk egyenes tudósítást ígérkeztek küldeni; s kiket mi ez iránti magán úton fel is kértünk.

Pest dec. 21.

A nemzetörség fegyverét a kiállított honvédek számára oda engedte.

Egy kormányi felszólítás szerint a nemzet az egyesek vadászpuskáit is igénybe veszi.

Ma már a fővárosban mindenfelé csak szabadcsapatok alakulásáról van szó.

Kötelességünknek ismertük a közönségnek e

mozgalmak tárgyában némi felvilágosítást nyújtanunk.

A mennyire mi tudjuk, most két rendbeli csapatról van szó, az egyik, mellynek alakulása a körben indítványoztatván, Nyári Pál által a kormánytól is elfogadtatva fog előállani.

Ezen csapat hihetlőleg a városon kívül teend szolgálatot, ha szükség leend.

Egy másnemű szabadcsapat a hirdetett egyenlőségi társulat gyűlésében fog indítványoztatni.

Ezen csapatok itt a fővárosban fognának maradni, s mintegy látható képviselői lennének a mostani kormány, s országgyűlés auctoritásának.

A mi véleményünk szerint ezen csapatoknak mindenk előtt a kormánytól engedélyeztetve kell lenniök.

A kormány belátva a szükségét, s elfogadva a hazafiui szolgálat felajánlását, ezen csapatokat tetteges segítséggel is gyámolíthatná.

Igy például azoknak, kiknek kevésbé van módjuk, a kormány adhatna egy kis katona köpeny felét, s aztán valami napi díjcskát is, minden esetre pedig fegyvert.

Ezen csapatoknak aztán egy pár ór helyet kellene elfoglalni.

Gyakorolnák magokat a nyilvános tereken a hét napjaiban többször.

Hasonló körülmények között, ezt a főváros nem nélkülözheti. Elkerülhetlenül szükséges, hogy legyen itt fővárosban egy szabad egyénekből álló fegyveres testület, mellyre a kormány minden körülmények között biztosan számolhasson.

A törvények értelmében illyen testület lenne a nemzetörség, de ennek most löfegyvere nincsen, s különben is annyi terhes szolgálatok fekszenek rajta, hogy többet tőlök kivánni valószínűleg igazsággal nem lehet.

Nagyságos Martius!

Consiliarjus szerkesztő!

Járulok tanácsosi magos színe elé.

A világ azt beszél, hogy mióta hivatalos köpeket vágsz, szemüvedet jobb oldalon hordozod, s a szinbázis mindig jobbra nézsz.

Ebből némelly baloldaliak az akarják kivonni, hogy legalább is a centrum embere lettél, s mint a Mahomed koporsója alá mind fel, vagy is jobbra mint balra egyformán vonszódol.

Pedig mennyire csalódik a világ. Avagy nem nyomtad-e be már oldalbordáit azon baloldali negyedik páholy alatt lévő deszkának, melly kövérséged sulya alatt, már egészen elsorványkodott.

Igen, én fel merném hívni tanutételre baloldaliságod mellett, a kalendáriom minden magyar nevű szentjeit, szent Ivántólegész szent Euphaniaig.

Hanem menjünk a dologra, vagy is mivel még semmi dologról nem szólottunk.

Commencons par le commencement! azzal elő a szemüveggel, mellyen által olly félszemmel kacsingatsz a világra.

Látod barátom, ha tanácsos nem volna, mindenk előtt is egy jótanácsot kérnék tőled az iránt, mitévő legyen az illy magányféle titkok, hogy a sok ujság utáni kérdés ködösektől menekülön?

Míthogy azonban tanácsos vagy, őrizkedem hozzád folyamodni, mert kérelmemet bizonyosan ad acta vagy pro informatione küldenéd a honvédelmi bizottmányhoz, mellytől utóljára még abban is határozatot fognak kívánni, hogy hát a nemzeti színházban szabad-e ásitani vagy nem?

De már ismét eltértünk. Tehát ide azzal a szemüveggel, hadd csináljunk vele einen Gucker in die weite Welt hinein.

De borzasztó élesen mutat ez a veszett üveg, mintha éppen Battyáni hangja által köszörülhetett volna ki.

Már barátom így nem csodálkozom, hogy a dolgokat ugyancsak kutyául állóknak láttad, mert Isten bizony magam is sokat látok rajta át, mi egyáltalában nem tetszik.

— Legelőbb is Zemplén megyében látok, 4 egyént a népből a rögtönítelő bíróság előtt, kik helységök lakóit lázitották, s azt kiabálák: le az urakkal!

Látom a bírák komoly arczeit s a négy delinquens daczos képét, kik úgy állanak amazok előtt, mint kik hibájok mentségére biztos argumentumot bírni hisznek.

Hát mi okból lázitottatok, miért taszigáltatok meg az ujonczozó tisztet és miért kiáltottatok mindenfelé, hogy le az urakkal, különben nem leszén békesség? kérdé most a bírák egyike.

„Hát nagyságos uram, mi bizony nem akartunk lázítani, hanem ezt mi Táncsics Munkások ujságából olvastuk, s így azt hittük, hogy igaznak kell lenni.

Nézzünk másfelé; mert e kép bosszantó.

— Miféle jegyet látunk ott, épp olly formán néz ki, mint a képviselők teremti jegye?

Gut für zehnkreuzer Fuchs Philips és az ott érvényes 20 xrig Gswindtnek, és 5 pengő xr. Bolondistoknál, s drei gute kreitzer beim Hanswurstl.

Felséges egy pénz s még hozzá nem is harap. —

Keh'mer um a Haus weiter.

— Szönyig láttunk. Egy paraszt kocsi mellett áll egy teljhatalmu képpel bíró egyén. A kocsi két bival van befogva.

Jó napot, hova tetszik utazni, kiálta felé egy nem kevésbé teljes hatalommal felruházott külsejű ur, a kocsihoz sietve.

„Én futár vagyok a felső táborból, megyek Pestre.“

„Én pedig Komáromban voltam futárképen, s most hasonlólag Pestre kívánok visszamenni.

„Totszik halbirozni a költségeket? — kérdé

az első megelőzőleg — így legalább felét a számadásnak megsparolhatjuk.“

„Köszönöm, de én az egészet megtudom sparnolni, mert az én gyorsparaszt lovaim ezek níl s ezzel megindulva, lábszárait becsületes trabb a nogatá, miután tárczájában illy forma számadást írt.“

Szönytől Ujfaluig kialakított sebes hajtással 16 frt.

Ostorpénz — — — — 2 frt.

Korékketés — — — — 20 xr.

Summa 18 frt. 20 r.

„Collega futár, az a szürke ugyancsak telyhatalommal sántit! kiálta utánna nevetve a gyorsbivalos futár.

Mais revenons a nos moutons, azzal fordítsuk azt az üveget a képviselőházra.

Milly sugárzó arczak, milly elbizott kitejezésű képek, milly kihívó dacz a vonásokban, milly tricolor kedv, s milly republicanus pofák.

Huszáraink megkergették az ellenséget.

Milly sötét arcok, milly remegő képek, milly félénk határozatlanság, s milly feketés ráncok a sárgaságban úszó arcokon, milly koronázási pofák.

Huszáraink nem kergették meg az ellenséget.

Nézzük csak a képviselő házbani gyász ünnepet, melly a bécsi véráldozatok emlékére tartatik, Horárik lammenaisét.

Es fehlt ihm nicht an Worten nur der sinn bleibt fern!

A hallgatóság azt képzei, hogy tengeren van, olly érezhető a dagály, s e csalódása csak nem valósággá változik, midőn látja, hogy csakugyan aufs trockene vitetik.

Szól Tausenaus a karzaton egyvalaki Wingisgräczet élteti, s az országos rendőrségnek mind a hány ezer füle kétségbe esik, ez iszonyú merészségen, s a szemtelen geht frei und frank davon.

Tausenau szebben beszél mint tett. Ez római véleményünk.

Csernátoni.

Az önkényes mozgó nemzetőrség ügyében.

Hazafiúi örömmel üdvözli bizonyára mindenké a mozgó nemzetőrségre vonatkozó újabb intézkedést, mint egyik eszközét hazánk megmentésének. Méltánylatot érdemelnek ama kedvezmények is, mellynek föltétele alatt az önkényes vállalkozás kívántatik. De e kedvezményekből egy hatalmas vonzó erő, melly talán megkészszerethetné a vállalkozók számát, ki van feledve. Ideje már, hogy a kormány e tekintetben is egy hathatós rendszabályra határozza el magát, vagy ha az anyagi erő ezt, olly tömérdek teendőink s közköltségeink mellett még most nem engedné, legalább buzdító felszólítás, — s kitüntető elismeres ígéretével eszközölni siessen. Értsem ti a harcban elesendő nemzetőrök árváinak ügyét.

Erősen hiszem, hogy a családos nemzetőrök közt is találkozának számosabban, kik e hazamentő szolgálatra felajánlanak véreket, életüket.

Dehátterben sokaknál mégis azon sötét rém áll „mire jutnak szegény árváim, ha én elesem?“ S a felelet erre némellyeknél „igen, igen, nyugtalanító. Azért azt gondolom: az országnak ki kellene már valami intézkedést mondani a leendő árvákra nézve. Vagy csupán a nőtelen, családtalan nemzetőröknek akarjuk é a honmentő lelkesedés dicsőségét engedni? Vagy más oldalról a családapát önfeláldozó lelkesedéseért azzal jutalmazzuk é, hogy halála végórájában még szegény hátrahagyott árvái kétes sorsának rémképe is gyötörje? S nem lesz é utóbb is szüksége e honnak a védőkrokra, lelkes keblekre? S minő készséget várhatunk a majdan tán ezer nyomor közt felnövekedendő árváktól, kiknek osztályrészülnem maradt egyéb azon kínos emlékezetnél, hogy a hazáért elvérzett apáik érdemeért nekik a haza nyomorral s inséggel fizetett?

Meg vagyok győződve, hogy minden igaz hazafi méltányolja ez észrevételeket, a miért is bártorkodom e tárgy fölötti gondolkodásom eredményét röviden előadni.

„Hogy az ország jelen körülményeinkben mennyi leendő árvák eltartásáról akár intézeti nevelés, akár anyagi jutalmazás által gondoskodhassék, arról most szó sem lehet. A nagyszerű harcz nagyszerű, költségeket igényel. De én azt hiszem, valamint számos emberben lánggra lobbant a honszeretet, melly előbb tán csak haldokló mécskint pislogott, úgy ki nem aludt még a keresztényi emberszeretet sem, mellyre annál inkább hivatkozhatni ez esetben, minthogy az általános emberszereteten kívül, különösbbe a honszeretet valódiságát is bizonyíthatni a készséges részvétel által. —

Ha az ország nem bírja a gondoskodást közköltség alakjában: szállítsuk fel az emberszeretet, a testvériség, a családi részvét szentségeit! Van számos gyermektelen házaspár, — s az örökbefogadás most sem példátlan eset, van olly vagyonos családok is, mellyben egy két árva gyermek kényelmesen helyt s ellátást találhatna. Sőt találkozhatik agglégény vagy testület is, melly egy két árvának tartására szívesen járul segélyével. Szállítsuk fel ezeket. Bizzuk az ország árváit a családi kegyelet részvételére! S ha tudja a harcba menő nemzetőr, hogy halála esetére gyermekei nem maradnak elhagyatva, martalékul adva nyomor s inségnek, bizonyára kétszeresen leendő lelkesedése, mert nyugodt lélekkel áldozhatja fel magát szeretett honáért!

Indítványom tehát e tárgyban következő: Szállítsa fel a kormány az ország minden polgárait önkényes ajánkozásra s illetőleg aláírásra az iránt: ki mennyi árvát szándékozik eltartani s fölnevelni a haza védelmében elvérzeadó szegényebb sorsu nemzetőrök gyermekei körül? vagy ki mennyi pénzsegedélemmel akar járulni a leendő árvák nevelésének eszközzésére? — Én azt hiszem, még van bennünk annyi testvéri szeretet, hogy illy felszólítás siker nélkül elhangzani nem fog.

Az egészen árván maradandókat el lehetne aztán helybeli viszonyok s ismeretségi kötelékek szerínt az ajánkozók családokörökbe osztani. Kiknek pedig anyjok életben volna még, azokért saját anyjok (ha gyermekétől megválni nem akarna) kapna segélyezést nevelés költségi pótlék

gyanánt. — Mind az ekkép kiosztandó pénzek kezelése, mind pedig a végkép elfogadott árvák, miképeni nevelése fölött városokként vagy kerületenként külön felügyelők örködnének, kik e hivatalt díj nélkül, használatból viselnék.

Bonyiból áll rövid vázlata e tárgykörű eszmémnek. Ha a kormány figyelemre méltónak találja, bővebb tervezésre szívesen ajánlok.

Pest, december 21.

Ney Ferencz.

Szerkesztő!

Egy valaki értesítvén, miszerint egy pár cikket álnév alatt irtam legyen Marcius Tizenötödikébe a király, a camarilla, és ennek bérenczei ellen, — avval gyanúsított, mintha azért nem tettem volna ki nevemet, mert féltém az irhámat.

Ha, ngymond, a camarilla győzni talál, akkor nemcsak Marcius Tizenötödikének szerkesztője, de azonfelül annak minden levelezői is rabszjira fűzetnek, s pár óra múlva úgy küldetnek Pálfi vezérlete alatt egy jobb világra, melyben nem pár száz ember többé, de millió csillagok lesznek előfizetői a Marcius Tizenötödike 2-dik javított kiadásának.

És korántse higylem, — folytatá — hogy álnévem mellett kikerülöm a barátságos összefűzést, mert Pálfi Albert, elég gondatlanul, egy rakásban elteszi a kéziratokat, és így írásom után könnyen rá jönnek a fűben lappangó trücsökre.

Es arra is figyelmeztetem — mondá pro corone — az a valaki, hogy a hadügynél kelt ministerialis rendeletnél fogva — a hadügynél alkalmazott egyéneknek tiltatik akármit is hírlapokba írni.

Már, a mi ez utóbbit illeti, én részemről hasonló ministerialis rendeletről semmit sem tudok sőt, hogy illyan, Mészáros tudtával és befolyásával avagy csak indítványoztatott volna is, föl sem tehetni; azonban ha talán per fas et nefas csakugyan született volna egy ilyen idéltlen gyermek, de idéltlensége miatt az illető szülék nem merték a világnak bemutatni, akkor egy oly nem csak a közszellemmel, de hazánk törvényeivel is ellenkező rendelet már magában is érvénytelen, és oda való, hova a kis Ferdli minden egykori nagy urasága, és jelen potrohossága mellett is csak gyalog szokott járni.

A mi pedig a félelmet illeti: valóban én az álnév alatt eddig sem akartam csekély személyemet titkolni; hanem tapasztalván, hogy önnek levelezői rendszeren álnév alatt irnak, én is követni akartam a házi szokást, azonban ezental mind azon cikkeimet, melyeket ön netalán érdekeseznek tartand felvételre, kérem méltóztassék valódi nevem alatt közrebocsátani, hogy így — ha a győzedelmes camarilla netalán fáradságra méltónak találja trücsköt is fogni, ne okozzak neki sok bajt nevem felkeresésével.

*) Ez eszmém a terézvárosi democrata clubban vizshangra talált, s több polgártárs már is ajánkozott hazafiai részvétre. Azt hiszem, e példa utánzásra tarthat számot.

Ha én akkor, midőn külföldön mindenkinék háta megett egy egy spitzli fülelt, ki mertem mondani — ám szóljanak ösmerősím — az igaz szót, mely magánnyiszor visszapatlant, nem tudom, mért titkolnám azt most, midőn mindegyik rokon-érzelemre talál.

Vitéz Ignác.

Budapest, december 20.

Gyáva vagy?
Köss gusalyt!
Vagy önző?
Tagadd meg nemzedet! — x.

Van a félelemnek egy neme; nem az, mely a tizenkét fontos golyók vagy ólomzapor miatt futni kényszerít; az önérdék veszélyeztetésének szennyes félelme ez, mely perczenként, mint Sámuel, a hazaszeretet erőszakolt függőyei mögöl be bekandikál, s a nyugodtnak hazudott arczokra halálsápadtságot korbácsol. — Azon egyének keble megannyi mély, ásító pokol, arczuk zöld virány, mely a sötétlő torkolat iveire vonatott; de ritka rétegein át minden levélzörrenésre a halálánál ezerszer kínosabb fájdalom bagolyhangjai sivitanak föl; — hangok, minőket a nyugtot nem engedő lelkiismeretmardosása halat az éjjél kísértetes óráiban.

Legboldogtalanabb, leggyávabb neme a félelemnek.

Istenemnek hálával tartozom, hogy magyarrá s ez időre teremtet; midőn a magyar ügy az emberi szabadság s civilizatio ügye és harcza férfias küzdelem a mindent megsemmisíteni vágyó szolgaság ellen.

Hetedhónapja, hogy nemzetem tűzhelyétől eltávozám, s örömmel távoztam: mert egy szép, egy nagy eszme győzelmét elősegíteni hívém. — Minden köteléket elszakítva, mind odadtam, mivel birtam: testemet s lelkemet, a szabadság ügyének; hazáhan, mely nem vala enyim, melynek rögeihez még csak egy emlék sem fűze; de akkor volt még hazám, — most nincs... akkor volt egy nyugpont, melyre midőn emlékem vagy álmaimban visszaröpülheték, midőn az új élet szokatlan sanyarai által kifárasztva pihenni dültem, — most nincs! — a föld, mely szült, ápolt, nevelt, földulva, lelki szemeim meggyilkolt véreimnek holttetemin sötétlenek el! — akkor egy fegyvert kértem, mellyel a szabadság mellett vívjak, most kettőt kívánok, mellyekkel győzve vagy legyőzve rettenetes bosszút álljak! — Emlékezzünk! mondá Kossuth. Emlékezni fogunk érzem a bosszu is nyujt tápot a léleknek.

Sorsom elvitt, ott voltam mindenütt, hol társaim jobbjai; sorsom megóvott és vissza is hozott, de nem öröme!

Elcsüggedni? — Nem. Bosszankodni? Igen. — A bosszankodás keselyűje marczongolja lelkemet. Mert látom, hogy e honban a magyart s vele a nép szabadságát nem Windischgraez éhes hada, hanem a reactionak tűzhelyeinkhez, hivatalszobáinkba, s képviselőink sorai közé becsempészett áruló szelleme fogja megbuktatni, s tán eltemetni! s mert az árulók itt köztünk élnek, — egy léget szívnek velünk, — hintik, ápolják

szabadság ellenes eszméket s a szolgaság számára állandó tartalék sereget növesztenek, melly mial eczetágy minden vele érintkezésbe jövő tárgyat azonosít: — a nemest jobbjai ezt látják, tudják s eltűrik!

S miért?

Tán várják, hogy előbb győzzünk?

De győzhetünk-e, míg dolgaink árulók vagy gyávák által kezeltetnek?

Soha!

Még ama százszor boldogtalan B. ministerium idejében a német katonaság fegyverestől elbocsájtott, hogy később ellentünk használhassa azokat, Latour számára muníció, Jelasichnak lámpa adatott, hogy míg ama balnap estéjén megszökhessek; a kétes jelleméről rég ismert Vai teljhatalmu biztosul Erdélybe küldetik; az inkább masuránaczos, mint hadvezér Katonára tizenöt ezer embert biznak s Baldacci mint hadvezér áll a dolgok élére. Im a tragedia személyzete. Midőn ez eseményekkel foglalkozik az elme, lehetlen e pontnál meg nem állnia. Minő megfoghatlan tapintathiány, elhibázott választás az egyénekben mutatkozik itt, ha a választóval szembe állítom, csak nem hihetlennék látszik.

Nevetség vagy gyávaság, melly krisztusi önmegadással ruháit rendre leszedi, másnak adja s maga meztelen élvezi az öntudat jutalmát. Illy elvű ember forradalomra nem való: mert én azt hiszem, hogy miután a háború, — melly leglovagiasb modorban sem szabados, — megkezdett, egyik minden eszközt fölhasznál, ellenfele megdöntésére, annak sorsát végletekre juttatá, midőn egyiknek, ha mindent meg nem kísért, veszni kell: a hasonlóval élhetés oly szabadság, mellyre a természeti önfentartás ösztöne jogosít. — Austria mindent tesz ellentünk, mi semmit ellene. Ha veszünk, a világ beéri azzal, hogy veszünk gyávaságunknak rója föl, — közelebből nem vizsgál s a mit veszettünk senki, maga isten sem adja többé vissza! —

És ama végleti perczek nem lehetnek oly igen messze; s csak felényire lesznek, ha az árulásnak perczről perczre terjedő fenéjét kérlelhetlen szigorral ki nem metszük magunk közül. — Ne legyen irgalom fejére, sem ember, sem istennél, ki árulásban tatáltatik. A gyanús tételessék teljesen árthatlanná, de ne hagyjuk elsökni, hogy mint Ottinger s mások csak elleneink erejét neveljék. Pallos és akasztófa legyenek a szabadság jelképei, mint volt egykoron gilottin a republikáé.

Jellemeket csak körülmények felfogásából lehet elítélni: én fennebbi szempontból tekintem Robespierret, s azt mondom: mikép nincs, nem volt s nem lesz ember, ki övéhez hasonló nagy czélt tűzve ki, hason ellenható körülmények sodró hatalma közt, hason jellem eréllyel másként tett, s tehetett volna, mint ő; s ki mindazt, mit ő tett, jogosan nem teendhetné. —

Az önfentartás s erkölcsi létesítés feladata rendkívüli esetekben, rendkívüli jogokat ad az embernek.

Istenemre! furcsa nép is vagyunk mi; — sokszor legnagyobb szorongattatásában is kénytelen nevetni az ember. A honvédelmi bizottmány jelenleg legfelsőbb kormánytestület, s ebből minden józan eszű azt következteti, mivel legfelsőbb, atehát minden alárendelt egyén vagy testület tar-

tozik föltétlenül rendeleteit teljesíteni; — a honvédelmi bizott. rendeli, hogy minden eddig a király nevében kiadott okirat, ezután a haza nevében irassék s adassék ki; — s találkozik mégis a jelen kormányosztályokban egyén, ki e rendeletnek ellenszegülni mer, s tartózkodás nélkül kimondja, mikép illy módon szerkezett iratokat alá nem ír. Többször küldettek vissza ugyanazon iratok. — Nem írom alá: volt a mindenkori válasz. Nevetnem kelle kinomban. Tudja-e a honvédelmi bizott. ezt, s ezer illyet? — Hát mikor amaz áruló ezredes a vásáktól letartóztatása rendeltetett, s azt irták neki: ne kegyeskednék a várost hir nélkül elhagyni! — A lelkeim! — minő gyöngédek! Mint mikor az orvos igen igen szépen megkéri betegét, hogy ne hagyja el szobáját még pár napig. Merő ludvariasság — illy eljárás aztán novetségek nevetése. Van-e biztosság illy hszáaruló irányában, hogy meg nem szokik? s ha van vagy nincs — mindegy; az eget is meg kell ostromolni, ha parancsoltatik; — ki nem teszi — áruló. —

Vannak egyének, kik valamelly formában működés közben vénülve meg, bizonyos dolgok, eszmék annyira vérökké váltak, mikép azon eszmékben kívül az életet sem hiszik lehetőnek; ez némelly dolgokban, bizonyos fokig az öregséget elnézhető; de akkor midőn, — mint egy festvényben, — egyetlen rossz ecsetvonás az egészet elrosszítja, az illy egyéneket eltenném; mert ha valóban csak pedánsok, úgy is sokat ártnak, s százsorosan veszélyesek; ha pedánságuk alárcza alatt áruló lélek rejlik. —

S mi nem történt meg napjainkban! — erkölcsi lehetlenségnek hitt dolgok szemünk láttára teljesültek. Én a honvédelmi bizottmány elnökének kettőt mondanék: ne legyen olly jó és irgalmas, mert a túlvitt jószág vögre is bi ka gyáva-ság, és vigyázzon a vigyáztasson; mert tűzhelyeink körül a szellem anny ra fajúlóban van, miké tán itt is fehér lobogókkal, keresendik nem tudom mellyik rabló főnököt. E lapokban sok megjósoltatott, — nem hittek, — és sok dolog betüröl betüre beteljesült. — Én részemről, ha valaki kérdezné, mit tegyen most a magyar? Tisztítsuk ki tűzhelyeinket az árulás burjánzó szellemétől; mert ismétlem, nem hadsereg, nem ágyú, hanem belmirigy buktat meg, — ha még is bukunk! — A képmutató irástudók száma nálunk nagyobb, mint hiheté az ember. — A hivatal s jószágvesztéstől rettezők nem kissébb. — Veselényi, — hogy löböt ne említsek, utolsó közöl való. — Én egyik kezemben tartanám a szabadság nem-tőjét, melly föltárná a dicső jövőt, mivé fejlődhetik e hon a szabadság egidje alatt; másik kezem-

mel pedig fenyeg. tőznöm: egyikkel vagy másikkal győznék, s megtartanám az ügynek az embereket. — Győzni — ha ördögök segélyével is — feladatunk e perczben. —

Bocsárdi.

Felhívás!

A radical kör mind elveinél fogva, mind állásához képes kötelesnek érzi magát a haza védelmében jelen vészteljes pillanatainkban tetteges részt venni; s hazafiai hő indulattal siet ezen elismert kötelességet teljesíteni, midőn egy szabad csapat alakítását a kormánynak f. hó 19-kén kelt hirdetményében foglalt feltételek alatt pártolása és segédelmező eszközölése alá veszi; — ezen szabad csapat alakítására a kormány felhatalmazásánál fogva Oroszhegyi Jósát bizvau meg. —

Kelt Pesten, dec. 20. 1848.

Bánóczy József, s. k.
radicalkör jegyzője.

Oroszhegyi Jósát uregy szabadcsapatnak Pest és Buda városok körébeni alakítására a kormány részéről is felhatalmaztattak.

Kelt Pesten, dec. 21. 1848.

Nyári Pál, s. k.
kormánybiztos.

Ennek következtében felhivatnak a hazafiak, hogy ezen csapat alakítását tettel, pénzzel, vagy löfegyver szolgáltatással elősegíteni sziveskedjenek.

Aláírhatni a radical körben, vagy Oroszhegyi Jósánál.

H I R D E T É S E K.

Árcsökkentési hirdetmény

Tegnap a budai várakban egy a fen kitett rajzhoz hasonló csörgősapka, több hozzátartozó kópott appertinentiákkal és impertinentiákkal véltlenül feltaláltván, miután annak eddigi tulajdonosa bitó-lónak tapasztalódott, ezennel árlejtés útján tyúkültető kosárnak a legkevesebbet ígérnek oda doboltatódik.

Kelt a kalapemelő bizottmány árcsörgő gyűlekezetéből, Pest december 19. 1848.

(1-3)

Sajtó alatt vannak és

Emich Gusztáv

könyvkereskedésben, Pesten, megjelentek a következő

eddigelő legjobboknak elismert terjedelmesb hadi munkák:

TÁBORI UTASÍTÁS.

(Feld-Instruction.)

Gyalogság, lovasság és tüzérség számára, az Oltüzben közelebb megjelent eredeti német 2-dik kiadás után magyaritva.

8 könyvonalu tervvel. Előfizetési ára 3 ft. pp., ezen munkának egyik része 4 tervvel még e folyó december hóban megjelenend.

A gyalogság és lovasság

HARCZTUDOMÁNYA.

(Taktik.)

minden rendű és fegyverzetű

tisztek használatára

P z - t ő l . — 2 . kötet.

Az eredeti német 2. kiadás után magyaritva.

Nemzeti

Színház.

Pest, csütörtökön, december 21-kén 1848.

Tizenhatszert:

NABUCODONOSOR.

Nagy opera 4 szakaszban. Írtá Solera, zenéjét Verdi.

Első szakasz: JERUSÁLEM. — Második szakasz: A GÖG.
Harmadik szakasz: A JÓSLAT. — Negyedik szakasz:
A BÁLVÁNY ROMLÁSA.

Személyek:

Nabucodonosor, Babilon királya	—	Füredi.
Ismael, a jerusalemi király öccsége	—	Bognár.
Zachariás, zsidó főpap	—	Reina.
Abigail, rabnő, Nabucodonosor vélt leánya	—	Schodelné.
Fenena, Nabucodonosor leánya	—	Hübemainé.
Baal főpapja	—	Kőszeghi.
Abdal, tiszti, Nabucodonosor palotájában	—	Kovács.
Anna, Zachariás nővére	—	Boldogné.

Babiloni és zsidó harcosok. Papok. Nép. Zsidó leányok.
Babiloni nép és országnagyok. Történethely: az első felvonásba nJerusalem, a többiben Babilon.

Megjelenik e lap **MINDEN ESTE**. Előfizethetni e lapra Pesten a Lukács László nyomdájában (Országuton Kunewalder-házban). — A vidéken a postahivataloknál. **EGYES SZÁM** ára 3 kr. pp.

Felölös szerkesztő Pálfi Albert. — Nyomtatja és kiadja Lukács László Országut, Kunewalder-ház.